

ROLNIK

Bezpłatny dodatek — wychodzi co tydzień.

Rok 3

CHOJNICE, dnia 4-go listopada 1926 r.

Nr. 44

Jubileuszowa Wystawa Ogrodnicza od 25. września do 3. października 1926 r.

Zadaniem Wystawy Ogrodniczej w Poznaniu jest obrazowanie stanu rozwoju ogrodnictwa polskiego, na wiązanie ścisłego kontaktu między producentem i odbiorcą, wytknięcie dalszych dróg rozwojowych. Wystawa zorganizowana została przez Poznańskie Towarzystwo Ogrodnicze z racji obchodu 15 lecia istnienia i działalności na terenie Wielkopolski pod protektora tem prezydenta miasta p. Cyryla Ratajskiego i prezydenta Wielkopolskiej Izby Rolniczej p. Wiktora Szulczewskiego. Prezesem honorowym Wystawy jest jubilat Józef Marciniak prezes od 25 lat Towarzystwa Ogrodniczego w Poznaniu.

Organizacja Wystawy została oparta przede wszystkim na produkcji ogrodniczej, o podniesienie której przedewszystkiem chodziło. Zakresem swego działania w rezultacie prac organizacyjnych Wystawa polską produkcją ogrodniczą objęła i dała jej na Wystawie właściwy obraz. Na Wystawie zostały zobrazowane wszystkie działy ogrodnictwa.

Na pierwszy plan wysuwa się dział szkółkarstwa owocowego i osobnego, w którym od momentu uzyskania niepodległości zrobiono niemiernie dużo wstawiając go na poziomie współczesnych wymagań, zaspakajając całkowicie zapotrzebowanie wewnętrzne i przygotowując się do eksportu na szerszą skalę. Umotywowanie to jest tem, że zarówno jakością jak i cenami Polska śmiało może stawić czoła konkurencji krajów innych.

Drugim z kolei działem postawionym na wysokości zadania jest warzywnictwo, którego produkcja nie dopuszcza możliwości importu do polski, a w sprzyjających warunkach może stanowić bardzo poważny czynnik eksportu.

Ze względu na nieprzyjające warunki klimatyczne i w związku z tem nieurodzaj jabłek i śliwek, owocarstwo nie wystąpiło w takich rozmiarach, jakich mogło normalnie wystąpić. Tem niemniej i na tem polu pracy skonstatować można ogromny rozwój i podniesienie produkcji, co dla eksportu owoców polskich (głównie jabłek) ma bardzo wielkie znaczenie, zwłaszcza, że koszt produkcji, a wskutek tego i ceny są w Polsce najniższe w stosunku do cen rynku światowego.

Nasiennictwo polskie, główny rozwój którego datuje się od czasu wielkiej wojny, wykazało znów na tej Wystawie swoją żywotność i podkreśliło samowystarczalność.

Najmłodszy z działów przetwórstwo owoców i warzyw, wystąpiło na Wystawie w sposób dający możliwość postawienia stwierdzenia, że w tym dziale Polska zajmie bardzo poważne stanowisko na rynku światowym. Ogrodnictwo ozdobne na Wystawie reprezentowane jest w dwóch kierunkach. Pierwsze z nich kwaciarstwo dowodzi, że produkcja jego wznosi się systematycznie z roku na rok, że odpowiednie warzta-

ty pracy rozwijają się pomyślnie, i że również w tej dziedzinie ogrodnictwo polskie stanie na tej wysokości co w innych krajach.

Plany wzorowe i ogrody ozdobne, świadczą o stanie i rozwoju zamłkowania społeczeństwa polskiego w tym kierunku a jednocześnie wskazują na właściwe i estetyczne formy rozwoju sztuki ogrodniczej. Między innymi w dziale ozdobnym wystawiono przykład cementarza w rozwiązaniu ogrodniczym.

Reasumując niejako tych działów jest szkolnictwo ogrodnicze, które, sądząc podstawą racjonalnego rozwoju ogrodnictwa polskiego, jest również rezultatem jego stanu i rozwoju. Tutaj powiedzieć można, że w związku z rozwojem całego ogrodnictwa polskiego, odnośnie szkolnictwa rozwija się w takim samym szybkim tempie jak i ono, dając gwarancję, że ogrodnicze warsztaty pracy będą miały odpowiedni zasób dobrze wykształconych pracowników i kierowników. Między innymi jest zareprezentowane dobrze pszczołnictwo, przedstawiając się dosyć pokaźnie i świadcząc o wielkiem postępie i rozwoju tej gałęzi produkcji, mającej duże znaczenie dla ogólnej gospodarki państwowej. Ogólnie biorąc, Wystawa wykazała konkretnie że ogrodnictwo polskie znajduje się na właściwej drodze rozwoju, że ma zabezpieczoną przyszłość i że wra intensywna praca, uwieńczona rezultatami dodatnimi.

Przyjmując, że roczna konsumpcja produktów ogrodniczych wyraża się cyfrą około 300 milj. zł. wyciągnąć można wniosek, że ogrodnictwo polskie jest bardzo poważną gałęzią pracy na roli, zabezpieczającą z jednej strony zbyt liczną rzeszę pracowników, a z drugiej strony wydatnie powiększający majątek narodowy — polski.

Otwarcia dokonał wiceminister rolnictwa Dr. Józef Raczyński w obecności przedstawicieli najwyższych władz polskich i sfer ogrodniczych, handlowych i prasowych. Do dnia 30. Wystawę zwiedziło szeregi wybitnych osobistości, wysiłek Czechosłowackich ogrodników i przeszło 80.000 osób.

Wybitny udział w ogólnem upiększeniu Wystawy ogrodnictwo miejskie, znajdujące się pod kierownictwem Dyr. Władysława Marciniaka, równocześnie prezesa Komitetu Wystawy. Świetny wynik Wystawy zawdzięcza w mniejszej mierze wspaniałym terenom i halom pałacowym, Międzynarodowego Targu Poznańskiego, znajdującego się pod kierownictwem M. Krzyżankiewicza.

Ogółem zwiedziło Wystawę 185 000 osób.

Roboty w sadzie.

Przed zimą są jeszcze różne roboty w sadzie do wykonania i tak: trzeba powycinać stare, zeschnięte gałęzie drzew, poprzecinać zbyt gęste i krzyżujące się w konarach, które się o siebie trą i kaleczą. Derrą nokoło pni okopać, a gdy wczesniej nie znawocono drzew to teraz to zrobić należy. Gąsieniec szkodni-

ków owocowych wylatają po pniach na drzewo, aby pod korą na gałązkach przezimować a na wiosnę zjadać pęczki. W celu ich wytopienia należy oskrobać pnie z mchu i porostów twarzą szczytką drucianą i pobielić wapnem zmieszaniem z gliną i krowieńcem. Bielone pnie nietylko niszczy szkodniki, ale chroni od nagłego przygrzania słońcem przemarznięcia w zimie, w czasie odwilży i z wczesną wiosną. Pnie bielone po wolniej się rozwijają na wiosnę, przez co przymrozki wiosenne nie zwarzą pączków tak łatwo. Oprócz bieleńia dobrze jest nakładać na pnie pierścienie smołowe czyli powrósta kłębne ze slana lub słomy, które się macza w smole gęstej, a lepiej i obwiązuje się pleń; różne szkodniki, kryjące się w korze, idąc do góry po pniu, przylepiają się i giną pod taką opaską. Drzewka młode, delikatniejsze, śniegiem sadzone trzeba przed zimą pokręcać od dołu smołą lub trzecią, aby nie zmarły, a od zajęcy zabezpieczyć gałęziami tarliny, mocno drutem je przywiązując około młodych pni. Zamiast tarliny, można użyć drutu kolczastego. Obwiązać trzeba drzewka dość wysoko, aby zajęcy, stając na śniegu w zimie, nie mógł obgryzać kory. Do wiosennego sadzenia drzewek należy pokopać należy przed zimą, aby dobrze wymarły.

Taryfa płac w rolnictwie.

Komisja pracy Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego w porozumieniu z organizacjami pracodawców i pracobiorców w rolnictwie na podstawie ceny żyta za cetr. pośrednio 17 zł ustaliła poniższe płace:

Ręczniak	10 zł 03 gr
Stróż, skotarze, sprzętacz, wartownicy	11 „ 47 „
Fernali, pracujący stale końmi	12 „ 90 „
Włodarze	14 „ 83 „
Owczarze kwalifikowani	15 „ 77 „
Rzemieślnicy bez narzędzi	22 „ 93 „
Rzemieślnicy z narzędziami	25 „ 80 „

Zaciężnicy.

Kateg. I a dziewczęta i chłopcy od 14 — 15 lat według obopólnej umowy.

Kateg. I b dziewczęta i chłopcy od 15 — 16 lat 42 gr.

Kateg. II a dziewczęta i chłopcy od 16 — 18 lat 70 gr.

Kateg. II b dziewczęta ponad 18 lat 77 gr.

Kateg. III chłopcy od 18 — 21 lat 98 gr.

Kateg. IV chłopcy ponad 21 lat zdolni do wszelkiej pracy i do kosi 1 zł 54 gr.

Chałupnicy.

Chałupnicy 1 zł 39 gr.

Dziewczęta i chłopcy wolnego robotnika otrzymują zapłatę w gotówce zaciężników cdośnej kategorii (do 7 gr. więcej).

Dla służby włościańskiej

(gburckiej).

Parobcy i dziewczęta od 14—16 lat — 2 cetr. żyta miesięcznie 34,40 zł.

Parobcy i dziewczęta od 16—18 lat — 2 i ówiaró cetr. żyta miesięcznie 38,70 zł.

Dziewczęta ponad lat 18 i chłopcy do lat 20 — 2 cetr. 65 ft. żyta miesięcznie 45 zł 58 gr.

Robotnicy ponad lat 20 — 2 cetr. 90 ft. żyta miesięcznie 49 zł. 88 gr.

Dojarze.

Wynagrodzenie dojarza wynosi według § 3 kontraktu dla szwajcarów ad 1. od sztuki krowy dojnej, wołu roboczego, stadnika rozplodowego 1 zł. 12 gr.

2. od sztuki jałowizny powyżej 10 tygodni, do dojścia do krowy dojnej lub wołu roboczego 70 gr.

3. Za wychowanie zdrowego cielaka do 10 tygodni 70 gr.

Płace kobiet.

Jako wynagrodzenie pobierać będzie żona pracownika za przeprowadzoną godzinę 28 gr.

Rozmaitości.

W sprawie kredytu długoterminowego udziel. przez P-wy Bank Rolny. Państwowy Bank Rolny Oddział w Poznaniu podaje do wiadomości co następuje:

Przy składaniu podań o kredyt inwestycyjny peticenci nie potrzebują dostarczać od razu kopji z mapy katastralnej ani wyciągu z matrykuły podatku domowego, gdyż te dokumenty zażąda bank jedynie w razie potrzeby.

Kredyty na kupno ziemi udziela się jedynie na małe gospodarstwa według art. 50 i 63 ustawy o wykonaniu reformy rolnej t. j. na gospodarstwa wielkości 35 ha w Województwie Pomorskiem. Przy gospodarstwach wzorowych normy te wynoszą 75 ha.

Wnioski o kredyt do Państwowego Banku Rolnego są wolne od opłat stemplowych i znaczków takich załączanie nie potrzeba.

(Pomorska Izba Rolnicza.)

Zaliczki dla plantatorów tytoniu. Dyrekcja polskiego monopolu tytoniowego podaje do wiadomości, że w dąsaniu swem do otoczenia koncesjonowanych plantatorów tytoniu troskliwą opieką techniczną i finansową, a tem samem do podniesienia produkcji krajowego surowca tytoniowego i jednoczesnego uniezależnienia państwa, szczególnie w obecnych czasach kryzysu gospodarczego, od zagranicznych rynków surowcowych, wydała zarządzenia, normujące udzielanie koncesjonowanym plantatorom tytoniu zaliczek na rachunek należności za zbiór, który w jesieni obowiązani są monopolowi tytoniowemu odstawić.

Zaliczek tych udziela się plantatorom, którzy za sadzili tytoni przynajmniej na przestrzeni 1000 m. ², a to w wysokości 60 proc. wartości przypuszczalnego zbioru. Na zabezpieczenie zaliczki do kwoty 5000 zł. wymagane są tylko skrypty dłużne, podpisane przez dwu poręczycieli. Zaliczek udzielają te urzędy i zakłady monopolowe, które wydały urzędowe wyzwołanie na uprawę tytoniu. O bliższe więc informacje winni się interesowani plantatorowie zgłaszać do wspomnianych urzędów wykupu tytoniu i państwowych fabryk wyrobów tytoniowych.)

(„Poradnik Gospodarski“.)

Przywózi wywóz owoców. W okresie styczeń — wrzesień przywieziono do Polski śliwek świętych i suszonych 2,085 ton, jabłek i gruszek 46 ton, cytryn — 6,216 ton, pomarańcz — 5,978 ton, winogron 78 ton, fig zaś i daktyli 869 ton. Wywóz natomiast był znikomo mały. Wszystkich owoców i jagód świeżych i suszonych wywieziono we wspomnianym okresie 2,030 ton.

Redaktor odpowiedzialny: Paweł Kaszubewski.

Drukarnia i nakładem drukarni „Dziennika Pomorskiego”

w Chojnicach.